

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Quæ omnia ad praxim vtriusque fori, interioris scilicet, & exterioris, & ad
iurisdictionis explicationem exigenda continet

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopvs Circa Regularium professionem an aliquam habeat
cognitionem? Allegatio Cl.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98639](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98639)

expectandum tempus faciendæ professionis, & tunc si sit suspicio, inuestigetur à monialibus pro suo officio curabit inde duci ad exteriorem Ecclesiam monasterij, vel in aliam propinquiorem, & commodiorem, prout magis conuenire iudicauerit, ibi voluntatem eius exquirere possit. At si nulla sit suspicio, & nullam aliam iustam causam subesse apparebit, tunc in alio loco quam ad erates ferreas monasterij voluntatem puella explorabit. Ita decimum referunt *Armeniariz*, dicto loco numero 48. *Campanil*, dicto capite 16. numero 15. In hac voluntatis exploratione, seu alio simili actu cum sit in ipso monasterio Episcopus non ingrediatur clauſuram, sed stet ante fenestellam cancellorum examinando mentem ipsius puellæ, vt aduertit *Fufcus d. num. 40. in fine*, & refert decimum *Campanil. d. n. 15.*

7. Puella inclusa per vim in monasterio debet inde educi, & si quid damni ob eam causam passa est curare debet Episcopus, vt indemnitati eius provideatur eorum impensis, qui talem illuc intulerunt, qui debent etiam seuerè castigari, sed puella si monialis effici velit, desiderij sui compos est faciendâ, licet pater eius contradicat, refert decimum *Campan. d. cap. 16. numero 12. prope finem*. De pœnis contra cogentes aliquam Virginem, vel viduam, aut aliam mulierem ad ingrediendum monasterium egi in alleg. casuum referuatorum, dum agerem de excommunicationibus nulli referuatis in *Conc. Trid.*

8. Huiusmodi voluntatis explorationem non potest facere Vicarius, nisi Episcopo impedito iuxta Sacri Concilij dispositionem, & notant *Sbroz de officio Vicarij libro 2. questione 207. Narbona de appellat. à Vicar. ad Episcopum p. n. 237.*

9. Si vero Antistes alteram, vel neutram prædictarum explorationum fecerit, cōtra Concilium fecisse censuit *Sacra Congregatio*, addens ab istis Sacris Virginibus, à quibus non solum habitus est susceptus, sed iam professio facta, sine prædicto examine, nihil Ordinariorum debere suscirari, sed permittere eas in suo statu permanere. In Abbatissas tamen animaduertere posse ait, debereque per eorundem Ordinarium Moniales, earumque Superiores admoneri, ne Virginibus det Sacrum habitum, nec eas patiantur in religione profiteri, nisi prius voluntas earum perspecta sit, & explorata ab eodem Ordinario, & ipsum posse cōtrafacientes coercere non solum pœnis à *Conc. Trid.* statutis, & præscriptis, sed etiam ecclesiasticis censuris, & aliis iuris remediis, non obstantibus quibuscunque priuilegiis, refert *Campan. d. ca. 16. numero 17.*

S P M M A R I V M.

1. Ordinarius potest professionem ante expletum decimum sextum annum factam nullam declarare.
2. Professionis nullitas si proponatur coram Ordinario, & Superiore Regulari, debet intra biennium terminari, quia subintrat dispositio Concilij sess. 24. de reformatio. capite 20.
3. Profiteri nullus valet expresse, nec tacite ante decimum sextum annum expletum, & professio antea facta ipso iure est nulla.
4. Doctores referuntur agentes de materia Concilij Trid.

sess. 25. de Regular. cap. 15.

5. Milites Regulares non comprehenduntur decreto *Conc. Trid.* sess. 25. de Reg. c. 15.

6. Milites S. Steph. non comprehenduntur sub dispositione *Conc.* sess. 25. de Reg. c. 15.

7. Fratres tertij Ordinis non ligantur dispositione *Cōc.* sess. 25. de Reg. c. 15.

8. Hierosolymitani Milites nouo ipsorum statuto comprehenduntur sub decreto Concilij Trid. sess. 25. de Reg. cap. 15.

9. Puella ad professionem ante decimum sextum annum admitti non potest.

10. Dispensari non potest, vt puella, quæ duodecimum annum non complexit, possit habitum in monasterio suscipere.

11. Puella in ætate duodecim annorum matrimonio coniuncta si religionem sit ingressa, cogendus sponsus quatuor annos expectare vsque dum illa profiteatur.

12. Professio Monachi facta ante decimum sextum annum est nulla.

13. Professionem quorum dictum defectus nullam efficit, ostenditur.

14. Professionem ante decimum sextum annum expletum, vel intra annum probationis valide emittere potest, qui ex voto Religionem ingreditur.

15. Professio in quibusdam Religionibus faciendâ est in decimo octauo ætatis anno si fiat ante illud tempus, post tamē decimum sextum à Concil. Tridentin. expressum, valida est.

16. Annus probationis ante professionem emittendam debet habere Religiosus, alias professio esset nulla.

17. Professio intra annum probationis emissa nullū obligat, nec in specie, nec in genere Religioni, nec etiam in foro conscientie.

18. Professio durante anno nouitatus emissa non potest haberi rata, nisi accedat Pape dispensatio de consensu recipientium, & receptorum.

19. Annus probationis incipit à die susceptionis habitus, siue ab eo die, quo communis sequitur aliorum Religiosorum vita.

20. Annus bissextilis an sit integre finiendus ad professionem emittendam ostenditur.

21. Annus 1582. à quo Gregor. XIII. abſtulit decem dies, integer reputatur ad sacros Ordines, & ad quacunq; officia, vel beneficia.

22. Professio facta in ultimo anni die non est inuvalida.

23. Annus probationis debet esse continuus, & non sufficit interpolatus.

24. Tēpora non coniunguntur in nouitio pro complendo anno probationis.

25. Absentia trium dierum à Conuentu interruptit annū probationis.

26. Professio Monachi ob non seruatum annum probationis intra clauſtra monasterij, dicitur nulla.

27. Anni probationis pars si extra monasterium iuxta de causa cum habitu de Superioris licentia habeatur, non per hoc dicitur discontinuatus.

28. Licentiam ad exeundam in anno nouitatus, vt illa non interruptatur, concedunt Ministri Prouinciales.

29. Habitus Regularis a nouitis deferendus est de essentia atque substantia anni probationis.

30. Probatio debet fieri in habitu monachali.

31. Annus probationis potest impleri ab eo, qui nondum expleuerit annum decimum sextum ætatis.

32. Professio facta ante expletum probationis annum est

nulla, neque huiusmodi terminus ex consensu partium potest remitti.

33 Novitius in articulo mortis existentes ante expletum probationis annum habentes legitimam aetatem possunt profiteri.

34 Monasterium virtute professionis facta a novitio intra annum probationis in mortis articulo non potest succedere in bonis ipsius novitii in prauidicium suorum heredum.

35 Novitius intra annum probationis licitum est a monasterio exire.

36 Novitius nolentibus profiteri, sunt omnia bona restituenda, quae tempore ingressus decernerunt in monasterium.

37 Novitius egrediendo recuperat omnia bona etiam feudalitatem, una cum fructibus inde perceptis, deductis tamen alimentis temporis illius, quo in monasterio fuit.

38 Novitio egredienti si non vult monasterium habitum religiosum dare, ei ad minus eius pretium restituere tenetur.

39 Dicitio, omnis, est uniuersalis, & qui omne dicit, nihil excludit.

40 Novitius si decesserit intra tempus probationis, & dos soluta sit, est restituenda heredibus, una cum fructibus, deducto tamen victu, & vestitu.

41 Informationes pro novitiis volentibus profiteri quomodo sunt faciendae ostenditur, & num. 42.

42 Professio Monachi erit nulla, quando facta fuit non seruata Constit. Sixti. V. pro informationibus faciendis edita.

44 Professio nulliter, quia in eorum informatione non seruata forma praescripta a Sixto V. possunt etiam post quinquennium reclamare.

EPISCOPVS CIRCA REGULARIUM professionem an aliquam habeat cognitionem?

ALLEGATIO CI.

1 Ordinarius potest professionem ante expletum 16. aetatis annum factam, nullam declarare, vt asserit decisum *Armendariz*, in addit. ad recopil. legum *Nauarra* libro secundo tit. 18. l. 7. de religionibus, numer. 11. & numero 40. dicit etiam resolutum in causis nullitatis professionis, quae infra biennium ab Ordinario, & Superiori Regulari non terminantur, esse locum decreto Concil. capit. 20. sess. 24. de reformation. in princip.

2 De iure antiquo ad professionem emittendam decimusquartus annus completus in viro, in femina vero duodecimus etiam completus sufficiebat, ca. ad nostram, c. significatum, de Regularibus. c. 1. eod. tit. lib. 6. Clement. eos illo tit. gloss. in cap. 1. 20. quae 1.

3 Post Concil. vero Trident. nulli licet profiteri expresse, neccitate ante 16. annum expletum, & professio antea facta est ipso iure nulla, & irrita sess. 25. de Regular. cap. 15. vbi sequentia verba habentur. In quacunque religione, tam viuorum, quam mulierum professio non fiat ante 16. annum expletum, professio autem antea facta nulla sit, nullamque inducat obligationem aut alicuius

regulae, vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, aut ad alios quoscunque effectus, de cuius intellectu vide praxim Episcopalem par. 1. verbo moniales, §. 2. pag. 233. *Azgr. institut. moral. par. 1. libr. 12. cap. 2. colum. 1067. & lib. 13. cap. 9. col. 1316. Sanch. de matrimon. lib. 2. disput. 24. numer. 22. Francisc. Leo in thesauro fori ecclesiastici par. 2. capit. 1. numer. 36. Petr. Ledesma in sum. par. 2. tratado de los estados de las Religiones en comun, capit. 7. Frat. Ioannes de la Cruz de statu Religionis, lib. 1. capit. 8. dub. 2. & 4. Campanil. in diuers. iuris Canonici rubr. 12. cap. 11. a numer. 1. Armendar. in addit. ad recopil. legum *Nauarra* libro 2. tit. 18. l. 7. de Religionibus, numer. 41. cum sequentibus, nouissime Sanch. in precepta Decalogi tom. 2. lib. 5. cap. 4. a numer. 1.*

5 Milites Regulares decreto dicti cap. 15. non comprehendi refert decisum *Armendar. d. loco numer. 7. resoluunt Fr. Ludovic. Beja respons. casuum conscientiae par. 4. capit. 28. Gonz. ad regulam 8. Cancellaria, gloss. 8. a numer. 61. Azgr. institut. moral. par. 1. libr. 13. cap. 4. quae 2. Sanch. de matrimon. lib. 7. disput. 44. numer. 8. & nouissime d. cap. 4. numer. 17. Flamin. de resignat. lib. 6. quae 2. numer. 117. cum sequentibus. Quamuis huiusmodi milites in emittenda professione comprehendi sub illo decreto affirmant *Fr. Emman. in sum. tom. 2. capit. 8. numer. 2. concl. 1. Steph. Gratian. disceptation. forens. cap. 363. numer. 27.**

6 Vnde in mulieribus S. Stephani nuncupatim non procedere decidit *Rota Romana* decis. 591. par. 1. diuers. in nouissima edit. quam refert *Aloys. Ricci. in praxi fori ecclesiastici* decis. 1. in prima edit. & resol. 617. num. 6. in 2. edit.

7 Nec comprehendere Fratres tertij Ordinis censuit eadem *Rota Romana* dicta decis. 591. numer. 7. relata per *Aloys. Ricci. d. resolut. 617. n. 4.*

8 Milites tamen Hierosolymitanos comprehendit sub illo decreto ex nouo ipsorum statuto illi adherenti referunt decisum *Flamin. d. qu. 2. nu. 120. Armendariz dicto loco n. 16.*

9 Non admittitur puella ad professionem ante dictum 16. annum, vt asserit decisum *Armendar. d. loco num. 41.*

10 Nec est dispensandum, vt puella, quae 12. annum non compleuerit, possit habitum in monasterio suscipere, ex eod. *Armendar. numero 43. vbi numer. 42. asserit a sacra Congr. responsum fuisse anno 1580.*

11 Quod si puella in 12. aetatis anno matrimonio coniuncta, & religionem ingressa sit, cogendum sponsum per quatuor annos spectare, vsque dum illa profiteatur.

12 Professio Monachi facta ante 16. annum expletum est nulla, vt definit *Concil. Trid. d. cap. 15. & censuit Rota Rom. apud Farinac. decis. 173. numer. 6. tom. 1. p. 1. ita ut si deficiant 12. dies ante annum 16. expletum professio dicatur inualida, prout resoluunt *Galetr. in margarita casuum conscient. verbo profiteri penult. Aloys. Ricci. in praxi fori ecclesiast. decis. 656. in 1. edit. & resol. 549. in 2. edit.**

13 Vbi etiam resoluit quod si deficiat vnus dies nulla esset professio, asseritque habere locum in anno bissextili, quia nisi dies vna addatur non valet professio, cum debeat fieri in ultimo anni instanti, vel post lapsum vnus anni. Ego tamen dicendum puto professionem in suprema die 16. anni emitti posse, etiam post Concil. emissamque subsistere, ex his, quae in similibus ad ducit *Sanch. d.*

Ec iij

matrim. lib. 2. disp. 24. numer. 22. & in terminis
resoluit Campanil. in diuers. iuris Canon. rubr. 7. cap.
6. numer. 129. & rubr. 12. cap. 11. num. 1.

14 Vide tamen quæ infra numer. 20. Qui ex vo-
to religionem ingreditur potest in ea valide ante
16. annum expletum, vel intra annum probatio-
nis professionem emittere: ita decisum fuisse re-
fert Franciscus Leo in thesuro fori ecclesiastici par. 2. cap.
1. num. 37. in fine.

15 Dubitari potest stante statuto ne quis ante 18.
ætatis suæ annum ad professionem admittatur,
prout adest in ordine Minimorum, seu potius
Sancti Francisci de Paula, si professio fiat ante il-
lud tempus ab statuto requisitum, post tamen
16. à Concilio Tridentin. expressum, valida sit? Ego
dicendum credo validam esse professionem con-
tra prohibitionem prædicti statuti non annullan-
tis, aut irritantis factam, arg. tex. in cap. ad Apo-
stolicam, de Regularibus, & ita tenet Ludovic. Miran-
da in manuali Prælatorum Regularium par. 1. quæst. 24.
articul. 2. conclus. 2. & dicit decisum Armendar. d. lo-
co num. 14.

16 Cum quis religionem ingressus est, habitum-
que Regularem suscepit antequam prædictam
professionem emitat, annum debet habere, qui
probationis dicitur, infra quem asperitates regu-
læ experiri debet, ut eas sufferre alluecat, co-
gnoscatque si propriæ completioni, viribus, &
voluntati congruant, quod si professionem eo
currente emittere audeat, nihil ageret, ut definit
Concil. Trident. d. cap. 15. de cuius materia, quoad
hanc partem, vide Fratrem Emman. quæst. Regularium
tom. 2. quæst. 2. artic. 7. & tom. 3. quæst. 13. artic. 4. & quæ-
st. 15. artic. 1. 2. 7. & 8. Azor. institut. moral. par. 1. lib. 12.
Faler. Reginald. in praxi fori poenitent. lib. 18. num. 385.
cum sequentibus, Armendar. d. l. 7. de Religionib. numer.
4. cum sequentibus, Campanil. in diuers. iuris Canon.
rubr. 12. cap. 3. a principio, Fr. Ludovic. Miranda in ma-
nuali Prælat. Regularium par. 1. quæst. 22. art. 1. cum se-
quentibus, Sanchez d. tom. 2. lib. 5. capit. 4. numer. 8. cum
seqq.

17 Ex professione siue tacite, siue expresse intra
annum probationis emissa non obligari aliquem,
nec in specie, nec in genere religioni, nec etiam
in foro conscientie referunt decisum Nicol. Garci.
de beneficijs par. 11. cap. 9. numero 6. Armendar. dicto loco
num. 1. & 2.

18 Itaut iam hodie non possit haberi rata post an-
num huiusmodi professio, quæ illo durante emis-
sa fuit ex Nauar. consil. 16. incipit Orta sunt, post num.
18. de Regularib. præterquam si Papa accederet dis-
pensatio de consensu recipientium, & receptorum,
habendo annum nouitatus pro legitimo comple-
to, & professiones habendo pro ratis ex eodē Na-
uar. dist. consil. 26. num. 20. quem sequuntur Iacobus
de Grassis in decisionibus aureis lib. 3. cap. 5. num. 23. Cam-
panil. d. c. 3. num. 5.

19 Probationis annus, siue in pueris siue in femi-
nis incipit modo à die successionis habitus, siue
ab eo die, quo communem sequuntur aliorum
religiosorum vitam, & incipiunt experiri religio-
nis asperitates: ita resoluit Fr. Ludovic. Miranda di-
sta 9. 22. art. 3. conclus. 1.

20 Ad hanc professionem in religione anno bis-
sextili satis est ad probationem compleuisse dies
365. Ita Siluest. verbo religio, 3. quæst. 19. §. 3. Henric. in
sum. lib. 10. cap. 19. litteræ A. Alor. & rec. in praxi fori ec-
clesiastici post resolutionem 76. in notab. de materia sacra-

menti Ordinis versic. quoad interstitia, Martin. Forn. de
Ord. cap. 3. nu. 4. quamuis contrarium, immò diem
bissextili computari debere iuxta ritum, & vsum
Ecclesiæ, asserat Bonacin. de sacrament. disp. 8. quæst.
unica puncto 5. numero 15. Nam probationis annus
esse debet annus à Republ. taxatus atque ut alijs
declaratus, id quod communiter seruatur in alijs
negotijs, atque commercijs humanis.

21 Vnde in nostris temporibus, & nostra ætate
anno 1592. quo tempore auctoritate Summi Pon-
tif. Gregor. XIII. ab anno dempti sunt decem dies,
hoc est a 5. die Octobris vsque ad 16. ille annus de-
bet integer reputari, nec in seq. expectandi sunt
illi decem dies, quamuis enim non fuerit integer
naturaliter, & secundum cursum solarem, fuit ta-
men integer ciuilitate, atque politice, ita resoluit
Fr. Ludovic. Miranda dist. art. 3. conclus. 2. in fin. & plu-
res Theologi, ac iuris periti apud Henric. lib. 13. de
excommunicat. cap. 40. num. 2. in com. litteræ O. quem
citant Bonacin. d. puncto 5. numer. 14. nouissime
Sanchez d. tom. 2. lib. 5. cap. 4. num. 5. ubi extendit ad sa-
cros Ordines, & ad quæcunque officia, & bene-
ficia.

22 Et licet huiusmodi annus probationis debeat
esse expletus cursu Solis, lapsusque dierum 365. præ-
teritorum, tamen post factam non est computan-
dus ab vno puncto, & instanti ad idem punctum,
& instantem, quia esset assertio nimis rigida, dum
in postrema die anni emissam professionem non
esse inuolidam affirmat Stephan. Gratian. disceptat. fo-
rensis tom. 3. capit. 413. num. 22. quem refert, & sequitur
Campanil. d. cap. 13. num. 4. in fin. rub. 12. quamuis vl-
timam anni diem non sufficere capisse, sed debe-
re annum integrum de momento ad momentum
impleri teneat post Fr. Emman. Sanchez d. tom. 2. lib. 5.
cap. 4. num. 31. in fine.

23 Continuus debet necessariò esse huiusmodi
probationis annus, neque sufficit, quod sit inter-
pellatus, ita tenet Nauar. consil. 2. numer. 2. & consil.
34. num. 2. & consil. 36. numer. 1. & consil. 42. numero 2.
& 4. sub titulo de Regularibus in antiqu. & consil. 9. num.
2. & consil. 32. num. 4. sub eodem titulo in nouis, Siluest.
verbo Religio, 5. quæst. 4. Henric. in sum. lib. 13. cap. 40.
§. 2. in medio, Flamin. de resignat. lib. 3. quæst. 13. numer.
11. Fr. Emman. in sum. tom. 2. capit. 8. numer. 4. &
quæst. Regular. tom. 3. quæst. 15. artic. 8. Campanil. d.
rubr. 12. capit. 13. num. 32. Fr. Ludovic. Miranda d. quæst.
22. artic. 4. conclus. unica Azor. institut. moral. par.
1. libr. 12. capit. 2. quæst. 8. Sanchez d. lib. 5. capit. 4.
num. 31.

24 Tempora enim non coniungi in nouitio pro
compleendo anno probationis tenuerunt Abb. &
Anchoran. in capit. ad Apostol. de Regular. Siluest. verbo
Religio, 5. quæst. 4. num. 4.

25 Alias per absentiam trium dierum à conuen-
tu annus dicitur interrumpi ex Nauar. & Azor.
docent Galett. in margarita casuum conscientie, verbo
nouitius, 2. Sanchez d. c. 4. n. 32.

26 Et ita professio monachi ob non seruatum
annum probationis intra claustra monasterij, di-
citur nulla, ut censuit Rota Rom. apud Farinac. de-
cis. 173. n. 1. tom. 1. par. 1. ubi n. 2.

27 Quod in hoc anno nouitatus non debent no-
uitij extra monasteria vagari.

28 Qui de licentia tamen sui Superioris, atque
Prælati cum habitu aliqua iusta de causa intra an-
num probationis extra monasterium egreditur,
quamuis ibidem per aliquod temporis commore-

tur, non per hoc discontinuari dicetur annus probationis, immo vero potest licite profiteri, & professio ab eo facta tenet, ita Nauar. d. conf. 82. numer. 4. & consil. 41. numer. 3. de Regularib. & consil. 10. numer. 3. de Clericis non residentibus, Iacob. de Grassis in aureis decisionibus lib. 3. cap. 5. post num. 18. Flamin. d. quest. 15. numer. 12. Goncal. Mendez de Rasconcellos diuers. iuris argumentorum lib. 2. cap. 15. Sayr. decis. 15. de Regular. Frat. Emmanuel. quest. Regularium tom. 3. quest. 15. artic. 8. Fr. Ludovic. Beja responsorum casuum conscientia par. 4. casu fin. in ult. verbis, Campanil. d. rubr. 12. cap. 3. numero 3. Aloys. Ricci in praxi fore ecclesiastici decis. 101. in 1. edit. & resolut. 391. numer. 3. in 2. edit. & Armendariz d. loco numer. 15. Stephan. Gratian. in additionibus ad decis. 35. num. 2. & disceptat. forens. capit. 66. numer. 14. Fr. Ludovic. Miranda d. quest. 12. artic. 5. conclus. unica, vbi in fin.

28 Resoluit huiusmodi licentiam ad exeundum posse tantum concedere ministros Prouinciales ipsis presentibus, at vero in ipso absentia, & quando facilis ad eisdem non habetur recursus, & vergetque necessitas id ipsum posse facere Guardianos, & alios Praelatos Conuentuales, nisi aliqua ordinatione generali, seu prouinciali, aut particulari mandato sibi fuerit interdictum.

29 Habitus Regularis à nouitijs deferendus est de essentia, atque substantia anni probationis, & saltem hoc tempore profiteri nullus poterit, qui existens in probatione non suscepit, & per annum detulerit habitum illius religionis, quam intendit profiteri, vt probatur ex Concilio Tridentino dicto cap. 15. in illis verbis, ibi, minori tempore quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit, vt optimè ex eo colligunt Azori. d. lib. 12. capit. secund. question. 9. Fr. Emmanuel. tom. 3. quest. 15. artic. 9. Sanch. d. lib. 5. cap. 4. numer. 29. Fr. Ludovic. Miranda dicta quest. 22. artic. 6. conclus. unica, & ante eos tenuit Siluest. verbo religio, §. per gloss. in capit. fin. verbo habitus, decim. septim. quest. 2. & in cap. super eo, de Regularib.

30 Vbi dixit probationem debere fieri in habitu monachali, & citat cap. & statum, eodem tit. alioquin inquit non posset probare austeritatem monachalem, quæ magna ex parte in vestibus consistit.

31 Huiusmodi probationis annus potest impleri ab eo, qui nondum expleuerit annum 16. & talis probationis potest probatus admitti ad professionem expleto 16. anno, prout tenent Nauar. consil. 30. de Regularibus numer. 1. in 1. editio. & consil. 20. numer. 1. in 2. edit. Azori. institut. moral. par. 1. lib. 12. capit. 4. quest. 9. in fine, Henric. lib. 13. de excommunic. cap. 40. num. 2. in fine, Fr. Emmanuel. tom. 3. quest. 15. artic. 2. in fine, Galetti. in margaritha casuum conscientia, verbo profiteri tertio, Valer. Reginald. in praxi fore penitent. libr. decim. tit. 85. prope finem, Sanch. d. tom. 2. lib. 5. c. 4. n. 22. in fine.

32 Post Concil. Tridentin. nullus vnquam potest profiteri, nisi post expletum suæ probationis annum, nec huiusmodi terminus, & probationis tempus etiam ex consensu partium potest renunciari, aut remitti, quamuis enim hoc ipsum in Concil. Trident. d. cap. 15. non exprimitur, aut expressè sit prohibitum, colligitur tamen ex ipsius verbis & eorum tenore, maximè ex illis, professio antea facta nulla sit, nullamque inducat

obligationem, &c. Ita Nauar. consil. 33. sub titulo de Regularibus, Beja d. casu final. vers. 3. Fr. Emmanuel. quest. Regular. tom. 3. quest. 15. artic. 7. Fr. Ludovic. Miranda d. question. 22. artic. 7. conclusio. unica.

33 Ex privilegio Py V. incip. Pius V. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, die 21. Augusti 1570. nouitij in articulo mortis existentes ante expletum probationis annum, vt lucentur, atque consequantur, indulgentias, possunt profiteri, habentes tamen legitimam artem ad profitendum, de quo videi Frat. Emmanuel. d. quest. 15. artic. 6. Petri. Ledefma in summa par. 2. tract. de stato de los Religiosos, cap. 7. conclus. 2. difficult. 1. Beja d. casu final. vbi à principio probat professionem Nouitij ante annum probationis factam in mortis articulo esse validam: teneri tamen, si cum valuerit, & ex ea infirmitate non decesserit, complere postea integrum probationis annum, & huiusmodi concessionem Py V. asserit Fr. Ludovic. Miranda d. quest. 22. artic. 10. non esse reuocatam per Gregor. XIII. in sua constitut. quæ incip. In tanta, qua reuocauit quicquid concesserat Pius V. super statu, & regimine Monachorum & Sanctimonialium contra ius, & contra decreta Sancti Concilij Tridentini.

34 Nam potest dici primo, quod non est reuocata quoad forum conscientia: vel secundo, quod Gregor. XIII. non loquitur de ijs gratijs, & Indulgentijs, & maxime concessis in mortis articulo Monachis & Sanctimonialibus, sed etiam de alijs gratijs, & privilegijs spectantibus ad statum, & regimen eorundem Monachorum, aut ipsarum Monialium. Aduertitque idem Fr. Ludovic. Miranda dicto loco, quod virtute huius concessionis, & professionis sic factæ monasterium non potest succedere in bonis nouitiæ, sic professæ in præiudicium suorum hæredum, & aliorum venientium ab intestato.

35 Nouitijs intra annum probationis licitum est à monasterijs exire, vt tenet Siluest. verbo Religio, question. 8. vbi etiam dicit, quod non tenetur soluere expensas factas sibi à monasterio per cap. non solum, de Regularibus, ibi, aliquatenus impedire, & quod egrediendo etiam sine licentia non incurrunt aliquam inhabilitatem ad Ordines, vel ad beneficia ecclesiastica iuxta cap. postulasti, de Regularibus, prout ea citat Fr. Ludovic. Miranda d. question. vigesim. secund. artic. 8. conclus. unica.

36 Nouitijs sic nolentibus profiteri, sed à religione volentibus egredi sunt restituenda omnia bona, quæ tempore ingressus detulerunt in monasterium, nec quid minimum ex eis retinere valent religiosi, quod, vt recte fiat, Episcopus etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellere poterit superiores Regulares, prout statutum est in Concil. Tridentin. session. 25. de Regularibus, cap. 16. in final. verbis, & declarant praxis Episcopalis parte prim. verbo moniales, §. 3. & par. 2. eodem verbo, vers. 11. pag. 73. Paul. Fusc. de vi. stat. lib. 2. cap. 15. num. 67. vbi etiam, quod si moriatur ante finitam professionem remanent bona ipsi monasterio, nisi bona detulerit, vel expresse consignauerit, alias tantummodo intrando, quia tunc succedent proximiores.

37 Egrediendo autem recuperant omnia bona, etiam feudalia iuxta veriorum sententiam, quam

tenent Thomas de Marino in tractatu de feudis, lib. 1. tit. 2. de feudo ex pacto, & providentia, numer. 139. Carolus Tappia in reper. authent. ingreſſi, in verbo ſua capit. decim. quart. numero decim. ſext. Caldas Pereira in l. ſi curatorem, verbo implorare, a numer. vigefim. ſeptim. Carol. de Graſſi. in tract. de effectibus clericalibus, effectus 4. ſub numer. vigefim. quint. & debet intelligi vna cum fructibus inde perceptis, deductis tamen alimentis illius temporis, quo in monaſterio fuit, ita Azori. inſtitut. moral. part. 1. libr. decim. ter. capit. 9. quaſtion. ſecund. poſt med. quem refert, & ſequitur Galett. in margari- ta caſuum conſcientie, verbo Nouitius, 5. quando ſcilicet nouitius tenetur ea ſoluere alimenta, prout intelligitur à ſanch. d. tom 2. libr. ſeptim. capit. quint. numer. vigefim. quint. Dubium tamen maximum in hac materia ventilatum vidi in ſa- cra Illuſtriſſimorum Cardinalium Congregat. ſacri Con- cilij interpretum ſæpe propoſitum, an ſcilicet No- uitio egredienti habitus religioſus eſſet reſti- tuendus? In qua quaſtione iuxta ſupradicta re- ſoluerem omnes nouitij veſtes eſſe reſtituendas propter verba illa, omnia reſtituantur, quibus vtitur Concil. Tridentin. d. capit. decimo ſexto, in fine.

39 Diſtictio enim, omnis, eſt vniuerſalis, vt ci- tatis iuribus multiſque Doctoribus probo ego ipſe in meis remiſſionibus, diſt. 207. & qui omne di- cit, nihil excludit, prout dictum eſt in libello de princip. & locis communibus vtriuſque iuris littera O. numer. 4. verum ſacra Congregat. cenſuit habitum religioſum exeunti non eſſe reſtituendum, eius tamen pretium ei eſſe ſoluendum.

40 Si quis tamen deceſſerit intra huiusmodi tempus probationis, & dos ſoluta ſit, eſt reſti- tuenda hæredibus, vna cum fructibus, ſi quos monaſterium percepſſet, deducto tamen victu, & veſtitu, ita refert deciuſ Armendariz d. loco numer. 30.

41 Circa Nouitiorum informationes faciendas Sixtus V. ſua conſtituit. quæ incip. Sixtus Epico- pus, edita 6. Kalend. Decemb. Anno Incarnat. Do- minica 1587. ſtatuit, ac præcepit, ne vlli ille- gitimi, aut debitis onuſti, ratiocinijs obligati, & ſclerati, criminoſi, & facinoroſi reciperen- tur ad Ordines, ac voluit de ijs omnibus rebus in receptione eorundem Nouitiorum & ante- quam reciperentur, ſeu admitterentur ad habi- tum fieri inquisitionem, & informationem: fuit- que ipſius decretum ita rigidum, ſiue rigoroſum, vt nullius iuuenis, ſeu viri à ſeculo ad religio- nem tranſeuntis maioris 16. annorum receptio, admiſſio, & approbatio fieri poterat, niſi in Ca- pitulo generali, ſeu prouinciali, & niſi prius per Prælatos, & Superiores Ordinis facta de eo fuiſ- ſet informatio de rebus ibidem contentis, & hu- iusmodi informatio in Capitulo generali, aut prouinciali præſentata, approbata ſimul fuiſſet per defini- tores. Poſtmodum verò videns, quod ex prædicta ſua conſtitutione innumera ſequen- tur inconuenientia illam mitigare, atque modificare volens, in alia quadam, quæ incipit, ad Romanum ſpectat Pontificem, & ſtatuit, vt in qualibet Prouincia ſaltem duo, & ſi commodè fieri poſſet, tria, aut plura deputarentur mona- ſteria, quorum ſuperiores infra annum ſaltem congregarentur ad faciendam inquisitionem ſuper nouitijs, & ad ipſos in religioſos ſuſcipien-

dos, iuxta formam ſuæ præfatæ Conſtitutionis, & ad alia peragenda, quæ ibidem continentur. Et addidit, quod ſi paucitas, aut nimia mona- ſteriorum diſtantia, nec id ipſum facere per- mitteret, ſaltem tribus antiquioribus Patribus vnius monaſterij domus, ſiue Prouinciæ huius- modi facultas, & auctoritas per Capitulum ge- nerale monachorum, vel Prouinciale Mendicantium, & reliquorum Regularium demanda- retur, & concederetur, & alia ad hoc propo- ſitum ſtatuit, quæ ibidem videri poſſunt. Sed Gregor. XIV. amplius volens eandem Sixti Quin- ti Conſtitutionem declarare, & ampliare circa Nouitiorum receptionem, nouam quandam ſeci- cit conſtitutionem, quæ incipit, Circumſpectæ Romani Pontificis providentia, qua ſtatuit, vt Superiores monaſteriorum de conſenſu ſui Capi- tuli præhabita ſimul cum hijs, de quibus in vna- quaque Religione, aut monaſterio iuxta eius- dem conſtitutiones recipiendus interrogari ſolet aliqua informatione ſuper ijs, quæ in dictis conſtitutionibus continentur ad eorundem No- uitiorum receptionem procedere valerent, dum tamen antequam ad profeſſionem admitteren- tur plenariam de eiſdem facerent inquisitionem, quæ plenaria informatio præſentaretur, exami- naretur, & approbaretur ab illis, à quibus in præ- dictis monaſterijs examinari, & approbati ſolent.

42 Iuxta prædictas conſtitutiones Sixti Quinti & Gregor. XIV. informationes Nouitiorum de- bebant fieri modo ſupradicto, tempore vero Clementis VIII. ſua conſtitutione, quæ incipit, Altiffima paupertatis via, data 14. Aprilis 1592. conceſſum eſt Fratribus Minoribus de Obſer- uantia in Hiſpania tantum, quod quocunque tempore, etiam extra Capitulum poſſent reci- pere Nouitijs, & iuuenes ad prædictum ordi- nem venientes de conſenſu quatuor Definito- rum, vel de conſenſu quatuor Fratrum ex antiquioribus illius domus, in qua iuuenes erant recipiendi. Conceſſum eſt etiam, vt coram No- tario, vel per Fratres ad hoc muneris deputa- tos prædictam inquisitionem facere poſſent, vo- cando teſtes, & ab ipſis recipiendo iuramentum, de qua vide Fr. Emmanuel. in ſumm. part. 2. capit. 4. numer. 3. & quaſt. Regular. tom. 3. quaſt. 10. ar- tic. 2. & 3. Vtcrius idem Clemens VIII. conſtituit ſua, quæ incipit, In his, de anno 1597. conceſſit pri- uilegium Conuentui Sancti Stephani Salman- ticensis, vt nouitiorum informationes fieri poſ- ſint, & debeant, vel coram Iudice, & notario publico, vel coram aliquo alio Fratre ad id mu- neris deputato, abſque omni ſtrepitu iudicia- rio, ſed ſolummodo ſimpliciter, & de plano, quod quidem priuilegium, licet tantum quoad Conuentum Sancti Stephani Salmanticensis Ordinis Prædicatorum fuerit conceſſum, co- proculdubio fruuntur omnes in vniuerſum Re- ligiones habentes priuilegium communicatio- nis, quale habent omnes Mendicantes, & ſi quæ ſunt aliæ ſimilem habeant gratiam.

43 Profeſſio igitur Monachi dicitur nulla, quando facta fuit non ſeruata prædicti Sixti V. conſtitutione, videlicet capta prius diligenti informatione de parentibus, patria, vita, & moribus, eademque informatione relata, & approbata in Capitulo generali, vel prouincia-

li, prout resolutum fuit in Sacra Rota Romana apud Farinac. decis. 173. numer. 3. 4. & 5. tom. 1. part. 1. vel etiam facta Nouitiorum informatione, iuxta prædictas Clementis VIII. constitutiones, de quibus supra.

44. Sic etiam nulliter professos, quia in eorum informatione non fuit seruata forma præscripta à Sixto V. posse etiam post quinquennium reclamare, cum eorum professio annulletur propter bonum commune Religionis, declarauit idem Sixt. V. in sua secunda constitutione moderatoria, & declaratoria primæ his verbis. Sed cum eadem ratio vigeat in tacita professione emittenda, quæ militat in expressa, & statuius, quod in quibuscumque Ordinibus, & Religionibus, nec etiam tacita professio quorumcumque Religiosorum induci possit, nec inducitur intelligatur, nisi in receptione forma constitutionis seruata fuerit, refert, Aloy. Ricci. in praxi fori ecclesiastici decis. 57. in prima editione, & resolutione 550. in fin. in secunda edit.

S V M M A R I V M.

1 Clausura Monialium quibus constitutionibus commendatur, ostenditur, & numer. 2.

3 Episcopi procurare debent, ut in omnibus monasterijs sibi subiectis ordinaria, in alijs vero Sedis Apost. auctoritate clausura monialium inuolabiliter obseruetur.

4 Moniales, quæ privilegio, vel indulto Pape sunt immunes, in ijs, quæ ad clausuram, & spiritualium rerum curam pertinent, subiacentur Episcopis.

5 Moniales exemptæ possunt toties visitari ab Episcopo quoad observationem clausuræ, quoties ei videbitur expedire.

6 Moniales in ciuitate degentes, sed alieno Episcopo subiectæ, visitantur ab Episcopo diocesis, sicut alia Moniales subiectæ Regularibus.

7 Clausura si non seruetur in monasterijs Monialium, quæ Regularibus subduntur, videre debet Episcopus, nec ab ipsis Regularibus impediri poterit.

8 Episcopus non potest impediri quomodo ingrediatur septa monasterij ipsis Regularibus subiecti ad effectum videndi, si clausura seruata sit, vel non.

9 Reprobatur opinio Fr. Ludon. Miranda.

10 Clausuræ mœnia si sint confracta, & facultates non suppetent, fidelium elemosynis restauranda sunt, vel Monialium consanguinei ad hoc compellendi, & illis deficientibus, tunc compellendus erit is, cuius auctoritate fuit erectum monasterium.

11 Monialium clausura custoditur impediendo accessum ad ipsas Moniales, & colloquia cum eisdem.

12 Clausura Monialium ut sciatur qualiter sit custodienda, quæ sunt attendenda, ostenditur.

13 Monialium exitus à suis monasterijs quibus constitutionibus prohibetur, ostenditur, & numer. de mo quarto.

15 Moniales an possint à monasterijs egredi ex alijs casibus ultra illos tres relatos in Constit. Pij V. pro parte negatiua expenduntur fundamenta, & citantur Doctores.

16 Pro affirmatiua fundamenta, & rationes adducuntur.

17 Filij licite exheredari possunt à parentibus ex qua-

tuordecim tantum causis expressis, quæ non excluduntur similes.

18 Donationes factæ ob solas quinque causas iure reuocari possunt, quod etiam ad alias similes ex identitate rationis extenditur.

19 Dictio, tantum, quamuis excludat omnes casus præter expressos, non excludit tamen casus similes.

20 Moniales à monasterio egredi possunt alijs infirmitatis casibus similibus illis tribus, de quibus in constitut. Pij V. si infirmitas omnibus præiudicialis sit.

21 Conservatio propriæ vitæ est de iure naturali ubi periculum imminet mortis, non naturalis, sed violentæ.

22 Casus tres, quibus licet Monialibus à monasterio egredi ex similitudine rationis extendi possunt ad casus hostium inuadentium, aqueductus, & ruina domus.

23 Incendium magnum, quo possunt moniales à monasterio egredi, tale debet esse, ut certum sit, aut saltem probabile, quod nisi moniales omnes statim à monasterio exeant, omnes sint simul morturæ.

24 Infirmitas lepra, cuius occasione Moniales possunt à monasterio egredi, potest etiam extendi ad quamvis infirmitatem adeo contagiosam, quod si ipsius radix foris non eiciatur, cito omnes eiusdem monasterij sorores inficiet.

25 Moniales ab uno monasterio in aliud possunt transferri causa nonæ fundationis, correctionis, vel reformationis, pro cuius licentia obtinenda ad Sedem Apost. est recurrendum.

26 Moniales quando transferuntur de uno monasterio in aliud permissu Sedis Apost. quomodo, & quando huiusmodi translatio sit facienda, ostenditur.

27 Moniales exeundi à monasterijs iustam causam non habent, ut curam negotium suorum gerant, etiam si nullum propinquum haberent.

28 Moniales volentes exire à monasterio ob aliquem casum necessarium à quo debeant obtinere licentiam, ostenditur.

29 Moniales à suis monasterijs exeuntes sunt excommunicatæ excommunicatione maiori Summo Pontif. reservata, & in eandem incurrunt Prelati eisdem egrediendi licentiam quoquo modo concedentes.

30 Concomitantes Moniales à suis monasterijs egredientes, & recipientes eas incurrunt in excommunicationem Papa reservatam, nisi compasione quadam naturali in extrema necessitate id faciant.

31 Monialium monasteria ingredi prohibentur omnes cuiuscunque sexus viri, ac mulieres habentes usum rationis, & discretionem ad peccandum.

32 Infantes discretionem carentes absque peccato mort. admitti possunt ad claustra Monialium.

33 Referuntur constitutiones Gregor. XIII. quibus reuocat omnes facultates ingrediendi monasteria & domus Monialium, & numero 34.

35 Sixtus V. fecit reuocationem omnium licentiarum quarumcunque ingrediendi Monialium monasteria.

36 Monialium monasteria intrantes sine licentia an incurrant excommunicationem comminatum contra ingredientem vigore aliquarum facultatum ostenditur.

37 Monasteria Monialium ex presumptione intrantes prætextu aliquarum licentiarum sine ratione, & causa, vel à summis Pontif. iam reuocatarum, incurrunt excommunicationem comminatum contra in-